

รายงาน

ภาวะและแนวโน้มสินเชื่อของสถาบันการเงิน

สายนโยบายการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดทำแบบสำรวจภาวะและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อ (Credit Conditions Survey) ซึ่งเป็น การสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารระดับสูงที่ดูแลงานด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและธุรกิจ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช้สถาบันการเงิน (Non-Banks) โดยสำรวจเป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อสร้างความเข้าใจใน การวิเคราะห์สินเชื่อที่ครบถ้วนและลึกมากยิ่งขึ้น คำถามในแบบสำรวจครอบคลุมทั้งด้านอุปทานของสินเชื่อ อุปสงค์ของสินเชื่อ และแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อในไตรมาสข้างหน้า

การสำรวจนี้ เริ่มสำรวจครั้งแรกในเดือนมกราคม 2551 ธปท.ได้ขอความร่วมมือจากธนาคารพาณิชย์ไทย สาขาธนาคารพาณิชย์ ต่างประเทศ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จำนวน 25 แห่ง และในไตรมาสที่ 2 ของปี 2554 ได้เพิ่มการสำรวจกลุ่มผู้ประกอบการ ธุรกิจบัตรเครดิตและธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช้ธนาคาร (Non-banks) อีก 24 แห่ง เพื่อให้มีความครอบคลุม มากยิ่งขึ้น

รายงานฉบับนี้สามารถดูได้จาก <http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/BLP/Pages/index.aspx>

Disclaimer: รายงานฉบับนี้ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย และไม่ได้สะท้อนความเห็นของ สถาบันการเงินใดสถาบันหนึ่ง คณะกรรมการนโยบายการเงินใช้ข้อมูลนี้เพื่อประกอบกับข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ในการวิเคราะห์ และประเมินภาวะเศรษฐกิจ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ: นางสาวรางคณา อิ่มอุดม ผู้บริหารทีม ทีมวิเคราะห์สันทะธุรกิจ โทร. 0-2283-6131
นางสาวรัชฎ์ลักษณ์ วิบูลย์ศรีสัจจะ เศรษฐกร ทีมวิเคราะห์สันทะธุรกิจ โทร. 0-2283-5646
ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ สายนโยบายการเงิน
ที่อยู่ 273 ถนนสามเสน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
เบอร์แฟกซ์ 0-2282-5082
เว็บไซต์ธนาคาร www.bot.or.th

รายงานผลการสำรวจภาวะการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช้ธนาคาร (Non-banks) ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 และแนวโน้มในไตรมาสที่ 3 ปี 2554*

สรุปภาพรวม*

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน จากความต้องการสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน เพื่อการสะสมสินค้าคงคลัง และเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร นอกจากนี้ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กยังมีความต้องการสินเชื่อเพื่อการ Refinance เพิ่มขึ้น สำหรับสินเชื่อภาคครัวเรือน ความต้องการสินเชื่อทุกประเภทเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน โดยความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้น มุมมองแนวโน้มตลาดอสังหาริมทรัพย์ที่ดีขึ้น และเงื่อนไขการกู้ยืมที่ผ่อนคลายเป็นพิเศษ ส่วนความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ เพิ่มขึ้นจากความเชื่อมั่นที่ปรับตัวดีขึ้น และความต้องการใช้จ่ายใช้สอยสินค้าจำเป็นทั่วไป

มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 โดยรวมใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน เนื่องจากสถาบันการเงินคำนึงถึงการรักษาระดับความเสี่ยงไว้ไม่ได้เพิ่มความเข้มงวด หรือเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการให้สินเชื่อ แม้จะมีความกังวลต่อความเสี่ยงของภาวะเศรษฐกิจทั่วไป ภาวะอุตสาหกรรม และสภาพคล่องที่มีสัญญาณตึงตัวบ้าง สำหรับมาตรฐานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อบัตรเครดิตใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน จากการแข่งขันที่สูงระหว่างสถาบันการเงินด้วยกันและแหล่งเงินทุนอื่นๆ ขณะที่มาตรฐานการให้สินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ ผ่อนคลายเล็กน้อยจากไตรมาสก่อน

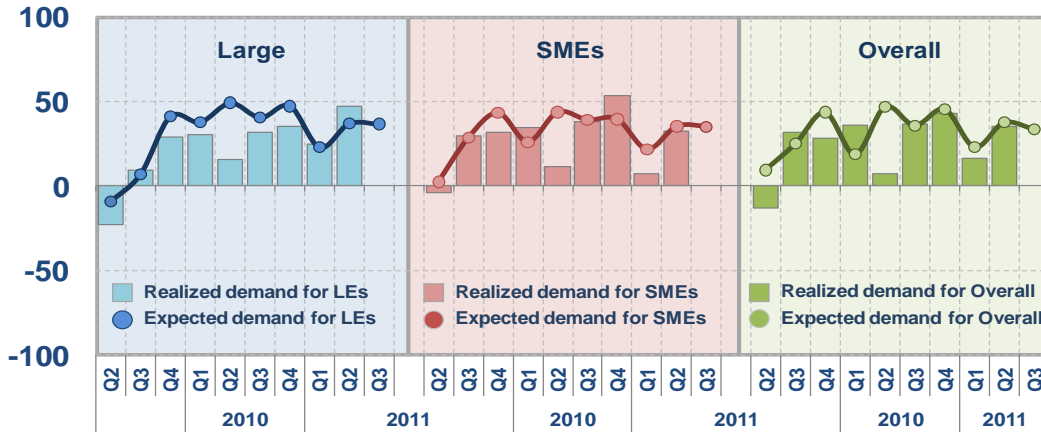
สำหรับแนวโน้มภาวะสินเชื่อในไตรมาสที่ 3 ปี 2554 คาดว่าความต้องการสินเชื่อโดยรวมจะเพิ่มขึ้นจากไตรมาสปัจจุบันสำหรับสินเชื่อภาคธุรกิจและสินเชื่อครัวเรือนทุกประเภท จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวดี สำหรับมาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจทุกประเภท สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อบัตรเครดิตคาดว่าจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับไตรมาสนี้ แต่มาตรฐานการให้สินเชื่อสำหรับสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ จะผ่อนคลายเป็นพิเศษมากขึ้นจากไตรมาสปัจจุบัน

* ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เริ่มจัดทำแบบสำรวจภาวะและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อรายไตรมาส (BOT's Survey on Credit Conditions) ตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ปี 2550 ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินต่างๆ ที่ดูแลงานด้านสินเชื่อ และได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทผู้ประกอบการบัตรเครดิตและธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช้ธนาคาร (Non-Banks) ตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ปี 2554 สำหรับรอบการสำรวจเดือนกรกฎาคม 2554 ได้รับความร่วมมือในการตอบกลับแบบสอบถามจากสถาบันการเงินรวมทั้งสิ้นจำนวน 25 แห่ง ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ไทย 14 แห่ง สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 6 แห่ง และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions: SFIs) 5 แห่ง นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือจาก Non-Banks อีก 18 แห่ง ครอบคลุมสินเชื่อมากกว่าร้อยละ 93 ของสินเชื่อทั้งระบบ การคำนวณค่า Diffusion Index (DI) จัดทำโดยการถ่วงน้ำหนักคำตอบ 5 ระดับตามสัดส่วนสินเชื่อในแต่ละประเภทของสถาบันการเงิน และหาผลรวมสุทธิของสัดส่วนที่ได้ถ่วงน้ำหนักแล้ว โดยถ่วงน้ำหนัก DI = -100 หมายถึงลดลงมากหรือเข้มงวดมาก, DI = 0 หมายถึงไม่เปลี่ยนแปลง และ DI = 100 หมายถึงเพิ่มขึ้นมากหรือผ่อนคลายเป็นพิเศษ

1. สินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจ (Loans or Credit Lines to Enterprises)

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ความต้องการสินเชื่อของธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน จากความต้องการสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working capital) เพื่อการสะสมสินค้าคงคลัง (Inventory build-up) และเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (Fixed investment) เป็นสำคัญ โดยความต้องการสินเชื่อกระจายตัวไปในภาคการผลิตต่างๆ ได้แก่ ตัวกลางทางการเงิน อุตสาหกรรมอาหาร และเครื่องดื่ม เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติก และภาคการค้าส่งและค้าปลีก นอกจากนี้ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กยังมีความต้องการสินเชื่อเพื่อการปรับโครงสร้างหนี้เพิ่มขึ้นในไตรมาสนี้

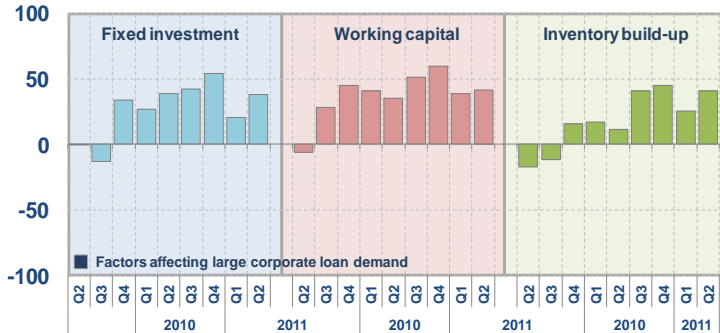
Figure 1: Demand for Corporate Loans

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

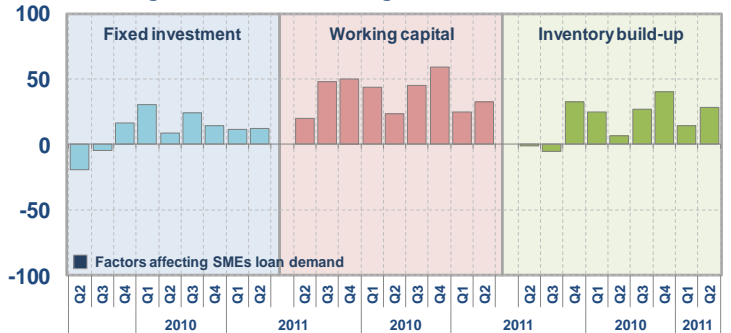
อย่างไรก็ดี ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความสามารถในการระดมทุนยังคงใช้ทางเลือกจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ได้แก่ การระดมทุนในตลาดทุนและการออกตราสารหนี้ควบคู่ไปกับเงินกู้จากสถาบันการเงิน ขณะที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กยังคงพึ่งพาเงินกู้จากสถาบันการเงินเป็นหลัก ในไตรมาสนี้สถาบันการเงินเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยที่ปรับเพิ่มขึ้นเริ่มเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการสินเชื่อของภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (อัตรา MLR เฉลี่ยสำหรับ 4 ธนาคารพาณิชย์ใหญ่อยู่ที่ร้อยละ 6.87 ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 เทียบกับร้อยละ 6.62 ณ สิ้นไตรมาสที่ 1)

Figure 2: Factors affecting large corporate loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

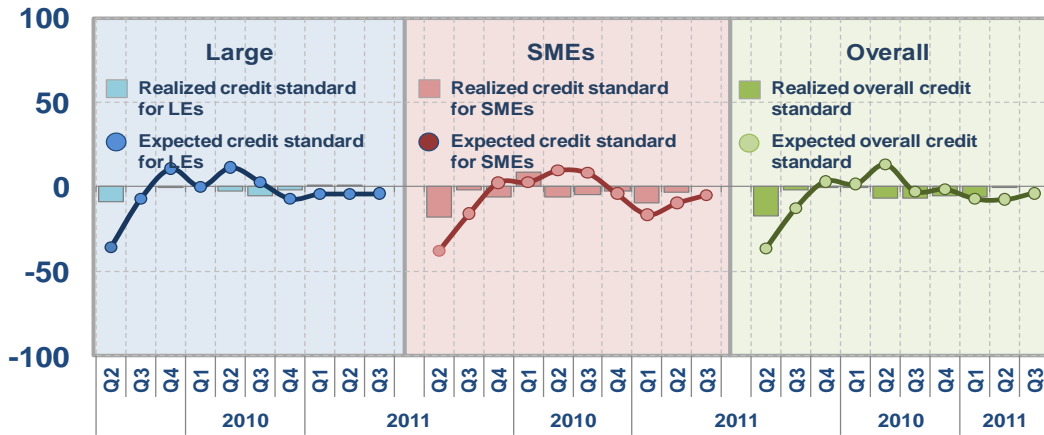
Figure 3: Factors affecting SMEs loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจของสถาบันการเงินในไตรมาสนี้โดยรวมใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน โดยสถาบันการเงินยังมีความกังวลต่อความเสี่ยงของภาวะเศรษฐกิจทั่วไป ภาวะอุตสาหกรรม และสภาพคล่องที่มีสัญญาณตึงตัวขึ้นบ้าง อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ส่งผลให้สถาบันการเงินไม่ได้เพิ่มความเข้มงวดในมาตรฐานการให้สินเชื่อกว่านักในไตรมาสนี้ ได้แก่ การแข่งขันที่สูงขึ้นระหว่างสถาบันการเงิน และจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น ตลาดตราสารหนี้ รวมทั้งการผ่อนคลายความกังวลต่อคุณภาพของหลักทรัพย์ค้ำประกันในไตรมาสนี้

Figure 4: Credit Standards (Corporate Loans)

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

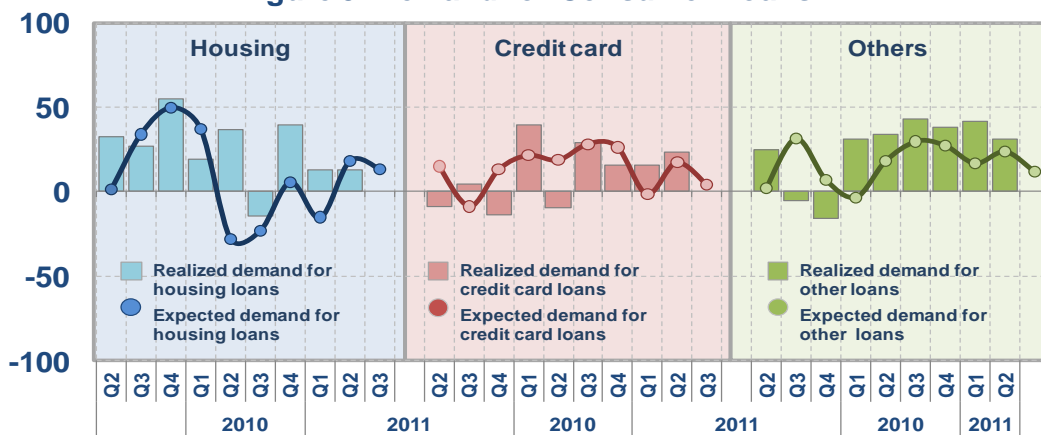
สำหรับเงื่อนไขการให้สินเชื่อ สถาบันการเงินกำหนดเงื่อนไขการให้สินเชื่อที่สัมพันธ์กับความเสี่ยง โดยปรับ margin ให้กว้างขึ้นสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง นอกจากนี้ สถาบันการเงินลดอายุสัญญาเงินกู้ (Maturity) สำหรับธุรกิจทุกประเภท พร้อมกับเพิ่มเงื่อนไขประกอบสัญญาเงินกู้ (Loan covenants) และหลักทรัพย์ค้ำประกัน สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ในทางตรงกันข้าม สถาบันการเงินได้ผ่อนคลายเงื่อนไขการให้สินเชื่อโดยปรับ margin ให้แคบลงสำหรับลูกค้าจัดชั้นปกติไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใด พร้อมกับลดอัตราค่าธรรมเนียมที่ไม่ใช่ ดอกเบี้ยและเพิ่มวงเงินสินเชื่อ (Credit lines) สำหรับธุรกิจทุกประเภท ขณะที่มีการลดเงื่อนไขประกอบสัญญาเงินกู้ และหลักทรัพย์ค้ำประกันสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันกับสถาบันการเงินอื่น

แนวโน้มสินเชื่อภาคธุรกิจในไตรมาสที่ 3 ปี 2554 สถาบันการเงินคาดว่าความต้องการสินเชื่อของภาคธุรกิจทุกประเภทมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น และคาดว่ามาตรฐานการให้สินเชื่อจะใกล้เคียงกับไตรมาสก่อนสำหรับสินเชื่อภาคธุรกิจทุกประเภท แม้ว่าจะมีความกังวลมากขึ้นบ้างต่อคุณภาพของสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก

2. สินเชื่อที่ให้แก่ภาคครัวเรือน (Loans to households)

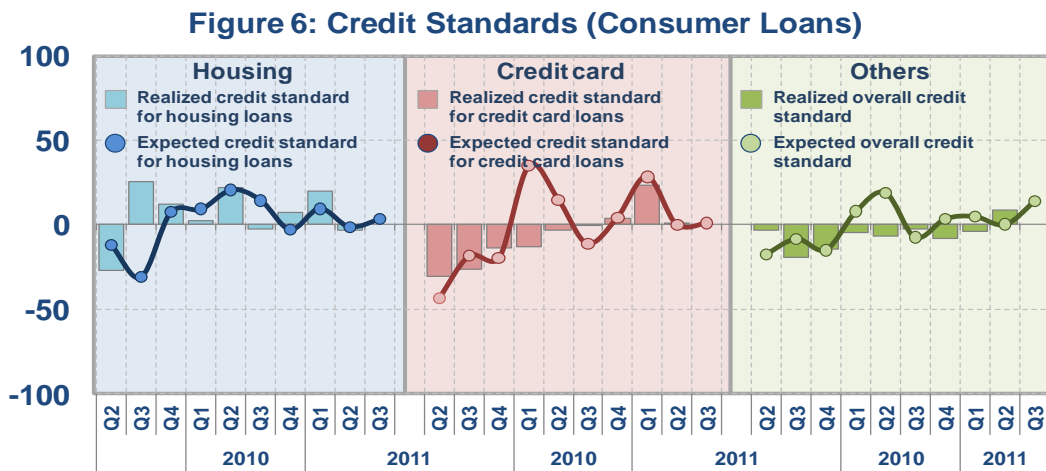
ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน โดยเฉพาะสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ ความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับดีขึ้น มุมมองแนวโน้มตลาดอสังหาริมทรัพย์ที่ดีขึ้น และเงื่อนไขการกู้ยืมที่ผ่อนคลายลง นอกจากนี้ ยังมีผลบวกจากภาระดอกเบี้ยจ่ายที่ลดลงตามมาตรการกระตุ้นอุปสงค์ผ่านธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ในไตรมาสนี้ที่สนับสนุนให้ความต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้น สำหรับความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ เพิ่มขึ้นจากความเชื่อมั่นที่ปรับดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผู้บริโภคมีความต้องการใช้จ่ายใช้สอยสินค้าจำเป็นทั่วไปมากขึ้น

Figure 5: Demand for Consumer Loans

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

มาตรฐานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อบัตรเครดิตในไตรมาสที่ใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน จากสถานการณ์การแข่งขันที่เข้มข้นระหว่างสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และ Non-banks ภายใต้ความกังวลของสถาบันการเงินที่มีต่อความเสี่ยงด้านต่างๆ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป ความน่าเชื่อถือของผู้กู้ และต้นทุนการปล่อยกู้ที่สูงขึ้น ส่วนมาตรฐานการให้สินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ ผ่อนคลายเล็กน้อยจากไตรมาสก่อน เนื่องจากสถาบันการเงินและ Non-banks ต้องการรักษาฐานลูกค้าภายใต้การแข่งขันที่เข้มข้นดังกล่าว แม้ว่าจะมีความกังวลเกี่ยวกับคุณภาพของหลักทรัพย์ค้ำประกันและต้นทุนการปล่อยกู้ สำหรับเงื่อนไขการให้สินเชื่อ สถาบันการเงินและ Non-banks ผ่อนคลายเงื่อนไขการให้กู้ยืม พร้อมกับปรับ margin ให้แคบลงสำหรับสินเชื่อบัตรเครดิต และปรับ margin ให้กว้างขึ้นตามความเสี่ยงสำหรับสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ

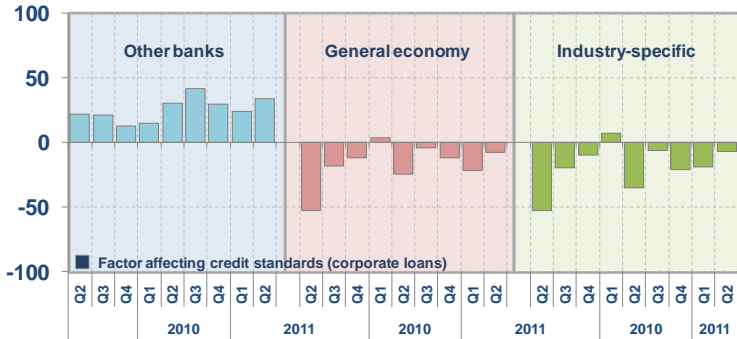
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

แนวโน้มสินเชื่อภาคครัวเรือนในไตรมาสที่ 3 ปี 2554 คาดว่าความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทเพิ่มขึ้น ตามความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น ขณะที่มาตรฐานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อบัตรเครดิตคาดว่าจะใกล้เคียงกับปัจจุบัน แต่มาตรฐานการให้สินเชื่อสำหรับสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ จะผ่อนคลายลงจากไตรมาสนี้

ทีมวิเคราะห์สันทเศรษฐกิจ
(Economic Intelligence Team)
ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ
สายนโยบายการเงิน
กรกฎาคม 2554

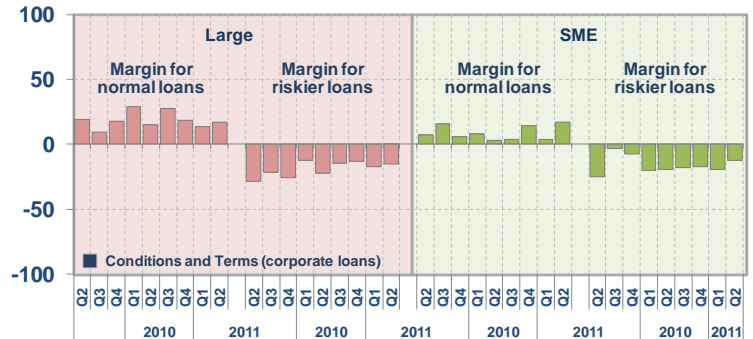
แผนภูมิแสดงรายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการสินเชื่อและมาตรฐานการให้สินเชื่อ

Figure 7: Factors affecting credit standards (corporate loans)

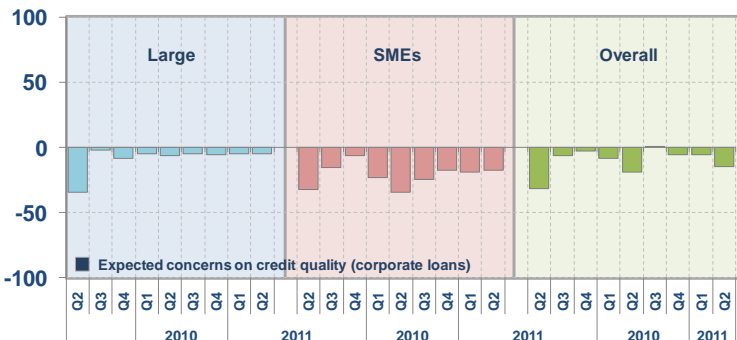
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

Figure 8: Conditions and Terms (corporate loans)

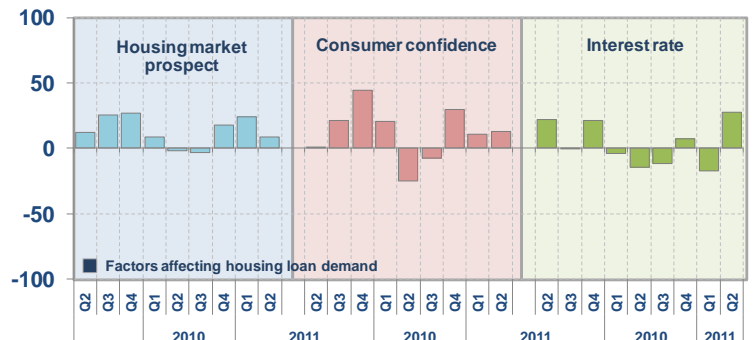
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

Figure 9: Expected concerns on credit quality (corporate loans)

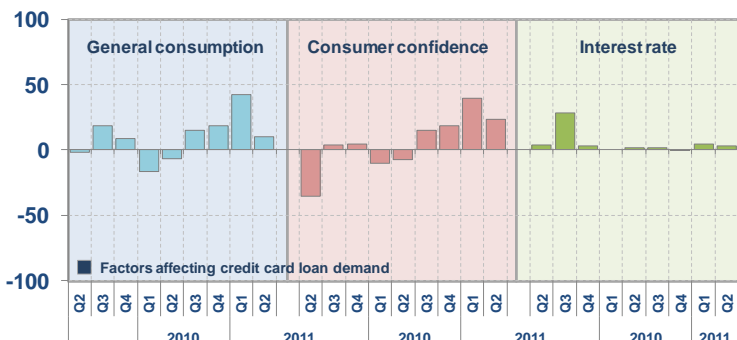
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

Figure 10: Factors affecting housing loan demand

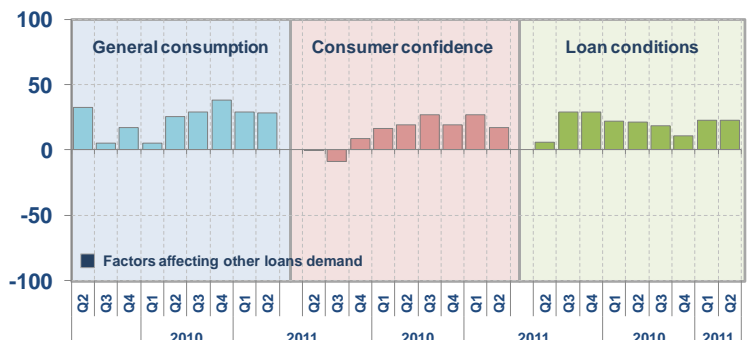
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

Figure 11: Factors affecting credit card loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

Figure 12: Factors affecting other loans demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, July 2011.

Figure 13: Factors affecting credit standards (housing loans)

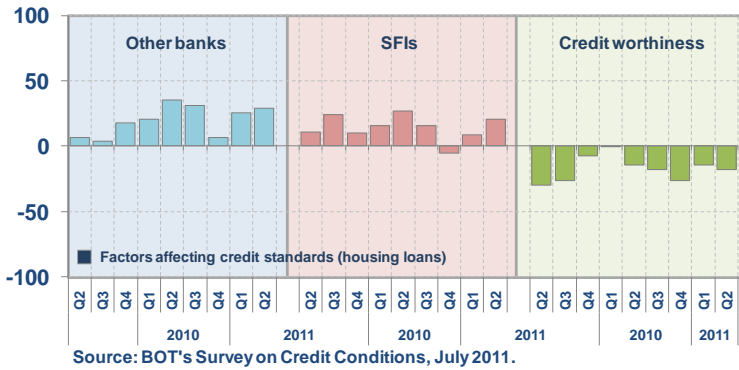

Figure 14: Factors affecting credit standards (credit card and other loans)

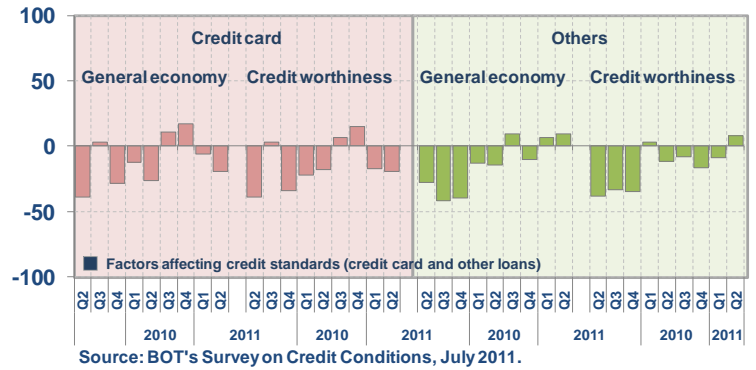

Figure 15: Conditions and Terms (consumer loans)

